

Turism și consolidarea identităților

Turismul este călătoria realizată în scopul recreării, odihnei sau pentru afaceri. Organizația Mondială a Turismului (O.M.T.) definește turiștii ca fiind persoanele ce „călătoresc sau locuiesc în locuri din afara zonei lor de reședință permanentă pentru o durată de minimum douăzeci și patru (24) de ore dar nu mai lungă de un an consecutiv, în scop de recreere, afaceri sau altele nelegate de exercitarea unei activități remunerate în localitatea vizată.” Turismul a devenit o activitate de recreere globală populară. Turismul este ramura economică cea mai puternică pe plan mondial.

După alte opinii, turismul reprezintă "arta de a călători de plăcere " (Bran, F. ,1997) . Aceeași autoare consideră turismul drept "activitatea din timpul liber care constă în a voiaja sau locui departe de locul de reședință, pentru distracție, odihnă, îmbogățirea experienței și a culturii datorită cunoașterii unor noi aspecte umane și a unor peisaje necunoscute".

Ecoturismul, cunoscut și sub denumirea de turism ecologic, se referă la turismul în zone fragile, sălbatice, de obicei protejate care încearcă să aibe un impact minor și să se mențină la o scară redusă. Acest tip de turism este util în educarea turiștilor și în găsirea fondurilor pentru conservare, aduce avantaje economiei și politicii locale și încurajează respectul pentru alte culturi și pentru drepturile omului.

Turismul montan parte integrată a ecoturismului

Muntele este astazi una din principalele destinatii de vacanta, dar el reprezinta chiar mai mult decat atat: muntele este un simbol al spiritualitatii multor popoare, fiind in masura sa satisfaca nevoi socio-culturale complexe.

Zona montana in general se caracterizeza printr-o mare concentrare de resurse turistice. Relieful, ca suport al tuturor componentelor de mediu geografic, reprezinta in acelasi timp si suportul activitatilor turistice: de aceea, el este considerat principala componenta a potentialului turistic al unei zone. Iar acest lucru este cu atat mai evident in zona montana.

Anul 2002 a fost nu numai Anul International al Ecoturismului, ci si **Anul International al Muntelui**. Aceasta asociere este extraordinara: turismul joaca un rol deosebit in dezvoltarea durabila a zonelor montane in secolul nostru, iar ecoturismul este forma de turism cu cea mai mare perspectiva de dezvoltare in aceste regiuni, fiind tot mai mult sustinuta de comunitati, investitori, agenti economici, turisti.

In Romania, in 1880, la Sibiu, ia fiinta "Asociatia Turistica din Carpati", iar in 1881 se construiesc prima cabana romaneasca, cabana Podragu, langa lacul cu acelasi nume din muntii Fagaras.

Odata cu interesul oamenilor pentru drumeții au apărut și primele trasee marcate, în special, acestea urmăreau potecile pe care ciobanii își duceau turmele în munți pe perioada verii. Ulterior rețeaua de poteci amenajate a început să se dezvolte prin grija asociațiilor de profil.

Oamenii au simțit nevoia să se deplaseze pe distanțe tot mai mari, în expediții ce se puteau întinde pe mai multe zile. Volumul de echipament era considerabil mai mare și mai greu de transportat cu spatele. Pentru a putea atinge obiectivul, cineva s-a gândit că prezența pe trasee a unor adăposturi montane, ar ușura cu mult volumul de echipament. Așa au apărut primele refugii pe crestele munților. Acestea au fost amplasate în puncte bine stabilite, la o distanță rezonabilă față de celelalte adăposturi și acolo unde a fost posibil, în apropierea unei surse de apă.

De aici turismul montan a început să se dezvolte atrăgând tot mai mulți adepți ai acestui stil de petrecerea a timpului liber descoperind natura în toată splendoarea ei. Dezvoltarea turismului montan a mers mână în mână cu dezvoltarea mai multor proiecte științifice, în acest fel s-au făcut descoperiri importante și oamenii de știință au putut să cerceteze îndeaproape structura, fauna și flora montană.

Dezvoltarea turismului montan a dat de lucru și locuitorilor de la poalele munților. La început această activitate de petrecerea a timpului liber era una exclusivistă, de ea bucurându-se mai mult cei din păturile superioare ale societății și cetățenii străini. Pentru că aveau nevoie de un minim de confort, aceștia plăteau localnici, pe post de șerpași, pentru transportul echipamentului în vârf de munte.

Dacă ne imaginăm că turismul montan, la început, era un trunchi de copac, nu a mai durat mult până au început să-i crească rădăcini și ramuri.

Plecând pe trunchi în jos, odată cu creșterea interesului oamenilor spre explorare și aventură se dezvoltă, speologia, înfiptă adânc în trecutul planetei noastre, bucurându-se de o dezvoltare științifică și turistică.

Din trunchi au început să încolțească ramuri care ulterior au devenit vitale pentru activitatea turistică montană.

Dorința de aventură și cunoaștere a oamenilor și îmbinarea cu sportul a dus la constituirea unor stațiuni montane. Aici turismul cunoaște conotații sportive din care se evidenșiază schiul și escalada. Au apărut noi facilități de cazare și transport. Aceste stațiuni s-au dezvoltat în jurul unor cabane ce au ca scop principal adăpostul, odihna și hrănirea turiștilor.

Precum știința, iată că și sportul merge mână în mână cu turismul montan, contribuind semnificativ la apariția unor noi competențe: ghizi, instructori, salvatori, etc.

Nevoia de confort a dus la apariția unor echipamente din ce în ce mai performante, astfel în jurul activității de turism montan s-a dezvoltat o adevărată industrie.

Ramuri noi ale trunchiului încep să apară, odată cu dezvoltarea tehnologiilor și cu dorința oamenilor de interacțiune cu cultura pastorală. Unele

stâne au început să-și deschidă porțile pentru drumeții care doresc să descopere și să experimenteze viața la stână.

Au început să apară trasee tematice pentru bicicliștii dornici de aventură. Se organizează excursii cu mijloace motorizate pe drumurile ce străzesc munții.

O altă ramură a trunchiului care se bucură de o dezvoltare importantă în ultimii ani, este turismul montan ecvestru. Această activitate este îmbinată deseori cu bucătăria pastorală sub forma unui picnic la înălțime. Aici turiștii pot gusta din bucatele tradiționale. Poate legendele cu haiduci au dus la creșterea acestei activități de petrecere a timpului liber.

Cu toate că în ultimii ani, cererea pentru turism montan a crescut considerabil, spațiile de cazare și adăpost la înălțime au intrat în regres din motive cunoscute de toți.

Chiar dacă aceste adăposturi reprezintă baza de dezvoltare a turismului montan, au fost lăsate intenționat în urmă astfel identitatea lor pierzându-se în timp.

Istoria noastră este scrisă în sânca de munte, iar multe locuri ce au marcat semnificativ evoluția poporului român, rămân ascunse turiștilor din motive încă neînțelese de noi.

Asociația OM pe MUNTE, printre altele, și-a manifestat preocuparea de a facilita accesul turiștilor în aceste zone.

Unul dintre aceste locuri se regăsește în locul fosilifer de la Vama Strunga. Aici, în 2016 împreună cu administrația parcului natural Bucegi, administrația locală Moroieni, salvamont, CJ Dambovită, voluntari și sponsori, am reușit să reabilităm refugiul turistic aflat la altitudinea de 1893 m.

Punctul vamal Săua Strunga a fost principala poartă de acces a păstorilor braneni către Moroieni și Targoviste pentru a-și vinde produsele în targuri, în vremea Imperiului Austro-Ungar.

Astăzi, pe partea Munteniei a munților Bucegi, se pot regăsi ruinele unui vechi pichet de grăniceri, tranșee și șanțuri pentru bateriile antiaeriene. Din păcate nu cunoaștem mai multe detalii despre cum se desfășura viața grănicerilor de aici. Poteca de la Varful Omu prin Strunga Mică și Curmătura Fiarelor ce poartă numele de Drumul Grănicerilor este tot ce ne-a rămas din acea perioadă, în memoria colectivă.

Identitatea turismului montan s-a construit în principal în jurul adăposturilor montane și a cabanelor. Aici, pe lângă toate activitățile menționate mai devreme, au cunoscut o adevărată înflorire și activitățile cultural/artistice. Oamenii au simțit nevoia să dedice muntelui poezii și cântece, care să evidențieze măreția, misterul și drama.

Poezia și cântecele de munte s-au dezvoltat ca ramură distinctă a genului folk și aduce în prim plan dorul și contemplarea cu muntele. Cântece născute în refugii sau la cabane din trubaduri cu chitara în spate, au devenit ușor, ușor populare printre drumeți. Astăzi, în aproape fiecare oraș, cel puțin odată pe săptămână se organizează seri cu cântece de munte. Mici cenacluri începute în cabanele montane, aduse în restaurantele și PUB-urile din orașe unde se cântă dorul, iubirea de munți și cabane.